

15th Athens Tax FORUM

April 16th Athenaeum Intercontinental Hotel

2019

Tax World Ahead

Smart tax policies for growth and competitiveness

creative CODE

**Ευφυής Φορολογική Πολιτική:
Ισχυρός Πυλώνας στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Ανταγωνιστικότητα**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Διαπιστώσεων και Συμπερασμάτων από τις εργασίες του 15^{ου} Athens Tax Forum

Στις 16 Απριλίου 2019, με την αναμενόμενη επιτυχία και με την παρουσία μεγάλου πλήθους συνέδρων, πραγματοποιήθηκε από το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, το επετειακό 15ο Athens Tax Forum με τον επίκαιρο τίτλο:

«Ευφυής Φορολογική Πολιτική: Ισχυρός Πυλώνας στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Ανταγωνιστικότητα»

Ο κορυφαίος ετήσιος φορολογικός θεσμός πανελλαδικού ενδιαφέροντος, που συμπλήρωσε φέτος 15 χρόνια επιτυχημένης συνεχούς παρουσίας στα φορολογικά δρώμενα της χώρας, έδωσε την ευκαιρία να διατυπωθούν ενδιαφέρουσες και αξιοποιήσιμες απόψεις, θέσεις κι προτάσεις, από κατεξοχήν γνώστες και ειδικούς στα φορολογικά.

Το τακτικό ετήσιο «ραντεβού» για εκπροσώπους της πολιτικής και διοικητικής ηγεσίας, της επιχειρηματικής κοινότητας και της αγοράς, είχε όπως πάντα τη μορφή διαγνωστικής και δημιουργικής άσκησης, πάνω σε επιλεγμένα επίκαιρα φορολογικά θέματα, που απασχολούν τα οικονομούντα πρόσωπα, σε μία εξαιρετικά κρίσιμη καμπή για τη χώρα μας, για δρομολογημένη επιστροφή στην «κανονικότητα», μετά τη μακρόχρονη οικονομική και κοινωνική κρίση.

Μέσα από τη ροή των εργασιών του ποιοτικού αυτού συνεδρίου και ενώπιον 560 περίπου καταρτισμένων και απαιτητικών συνέδρων, ανέκυψε η σαφής διαπίστωση ότι το φορολογικό οικοσύστημα, πρέπει με τις αρετές του να εξασφαλίζει συνθήκες, που μπορούν να αναδείξουν τη φορολογία, σε αληθινό εταίρο στην επιχειρηματική κοινότητα και όχι εμπόδιο στην επιχειρηματική λειτουργία και την οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

Ηχηρό αλλά και πολλαπλό ήταν το μήνυμα, με πολλαπλούς αποδέκτες, που για μία ακόμη φορά εξέπεμψε η επιχειρηματική κοινότητα:

1. Η προσεπιβάρυνση των εισοδημάτων, από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, μπορεί να συντηρεί σε υψηλά επίπεδα τις συνιστώσες της παραοικονομίας.

2. Αναγκαίο να αυξηθεί επαρκώς, η ανταπόκριση του φορολογικού και κανονιστικού συστήματος, απέναντι στις προκλήσεις της ραγδαίως εξελισσόμενης ψηφιακής οικονομίας.
3. Η απομάκρυνση των φορολογικών πολιτικών από τις βασικές αρχές της φορολογίας, δημιουργεί στρεβλώσεις στην οικονομία και την κοινωνία.
4. Οριζόντια φορολογικά μέτρα υπό πίεση, οδηγούν αποδεδειγμένα, σε υψηλό τίμημα απαξίας για επιχειρήσεις και νοικοκυριά, ενώ αδίκως ευνοούν μέρος φορολογουμένων, σε βάρος άλλων.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

(1) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η εισήγηση της κ. Ειρήνης Σάρπ – Αντιπροέδρου Β' Τμήματος ΣτΕ

Η κα. Σάρπ αναφέρθηκε στα θετικά αποτελέσματα, που είχαν στον ρυθμό απόδοσης των διοικητικών δικαστηρίων, οι πρόσφατες παρεμβάσεις του ΣτΕ στο δικονομικό δίκαιο:

- Αφενός, συνετέλεσαν στη βελτίωση του ρυθμού εκδίκασης των υποθέσεων και επίλυσης χρόνιων ζητημάτων, που προκαλούν έλλειψη εμπιστοσύνης εκ μέρους των φορολογουμένων
- Αφετέρου, διασφάλισαν και την παγίωση της νομολογίας του ΣτΕ, χάριν της ασφάλειας του δικαίου, χωρίς να περιορίζεται τελικά η δυνατότητα προσαρμογής στις εκάστοτε διαμορφούμενες συνθήκες

Εισηγήσεις αναφορικά με τη βελτίωση αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης

- Κρίσιμες οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, για τη ρύθμιση της συνεχώς επεκτεινόμενης παραγραφής των φορολογικών ελέγχων
- Σημαντική η βελτίωση χρόνου εκδίκασης των υποθέσεων και έκδοσης των δικαστικών αποφάσεων
- Βελτιούμενοι οι ρυθμοί απόδοσης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ), με αποτέλεσμα να εξετάζεται πλέον το 96,5% των εισαγομένων ενδικοφανών προσφυγών, με θετικό αντίκτυπο στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης προς τη φορολογική διοίκηση
- Σημαντικές οι αποφάσεις του ΣτΕ, οι οποίες αφορούν κυρίως τις επιχειρήσεις, με σημαντική συμβολή τόσο σε ουσιαστικό όσο και σε διαδικαστικό επίπεδο

Το πολλαπλό μήνυμα που αναδείχθηκε:

- Σε «ασφαλές», καλώς δομημένο και αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα, που είναι συνώνυμο της ασφάλειας δικαίου, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, σαφήνειας και προβλεψιμότητας των θεσπιζομένων μέτρων, οι φορολογούμενοι εγχώριοι ή ξένοι, θα έχουν τη δυνατότητα να επιχειρούν με αποτελεσματικότητα και να τηρούν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις χωρίς προβλήματα και περιττό κόστος
- Η ταχεία και αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης οδηγεί στη θετική κατεύθυνση, ενώ η συνεχής μεταβολή της φορολογικής νομοθεσίας και κατά περιπτώσεις με αναδρομικό χαρακτήρα, είναι αποτρεπτική για τον προγραμματισμό και την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων

(2) ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οι ραγδαίες εξελίξεις στην ψηφιακή οικονομία δημιουργούν σοβαρές προκλήσεις στην εταιρική αλλά και τη δημόσια διακυβέρνηση. Η ταχύτητα επεξεργασίας και η φύση της άυλης πληροφορίας, δημιουργούν προβλήματα διαφάνειας, ελέγχου και αξιοπιστίας.

Οι υπάρχουσες νομοθεσίες, τα ρυθμιστικά πλαίσια και τα διεθνή πρότυπα, αδυνατούν να ασκήσουν πλέον αποτελεσματικό έλεγχο, σε σημείο που δημιουργείται ανάγκη αλλαγής στον τρόπο σκέψης και λειτουργίας, τόσο στην επιχειρηματικότητα, αλλά κυρίως στη δημόσια διοίκηση.

Το πολλαπλό μήνυμα που αναδείχθηκε:

- Ανάγκη να βελτιωθεί ο βαθμός ετοιμότητας του φορολογικού και κανονιστικού συστήματος, απέναντι στις προκλήσεις της ψηφιακής οικονομίας, με στόχο τη μείωση του διαπιστούμενου υψηλού «ψηφιακού χάσματος»
- Σημαντική και εποικοδομητική η πρωτοβουλία του Διοικητή της ΑΑΔΕ κ. Γ. Πιτσιλή για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και την ενίσχυση της βιώσιμης φορολογικής συνέπειας, με την ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, για τον εντοπισμό σε πραγματικό χρόνο ύποπτων και παράλογων συναλλαγών
- Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι παρόμοιες πρωτοβουλίες είναι ευπρόσδεκτες, όχι μόνο από την ελληνική πλευρά αλλά και από την ευρωπαϊκή, σαν προδιαγραφές που στηρίζονται στην κουλτούρα λογοδοσίας και ανταποδοτικότητας.

(3) Η ΑΑΔΕ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΑΑΔΕ με τον ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΑΜΧΑΜ)

Ανταποκρινόμενος στα ερωτήματα του Προέδρου Σίμου Αναστασόπουλου, ο Διοικητής της ΑΑΔΕ κ. Γιώργος Πιτσιλής, επικεντρώθηκε στη δράση της Ανεξάρτητης Αρχής, αναφορικά με τον βασικό στόχο της ΑΑΔΕ και τις σχετικές πρωτοβουλίες, τόσο για τη σημαντική βελτίωση της εισπραξιμότητας των ανοικτών οφειλών, αλλά και την τήρηση της ισονομίας, την αποκατάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης, τη στήριξη των πολιτών και την ενθάρρυνση της εθελούσιας φορολογικής συμμόρφωσης.

Σημαντικές πρωτοβουλίες που συνέπεσαν με το ενδιαφέρον των συνέδρων:

- Συστηματική επένδυση στον τομέα διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού, σε περιβάλλον αξιοκρατίας, διαφάνειας και επαγγελματισμού των υπαλλήλων της ΑΑΔΕ
- Κεφαλαιοποίηση στην ποιότητα του ανθρωπίνου δυναμικού, για την αποτελεσματικότητα του έργου της ΑΑΔΕ και την εμπέδωση σχέσης εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας με τους πολίτες
- Η ολοκλήρωση ιστότοπου για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση φορολογούμενων και φοροτεχνικών
- Η περαιτέρω αύξηση της αποτελεσματικότητας στην είσπραξη των φορολογικών απαιτήσεων
- Επανεξέταση νομικού πλαισίου επισφάλειας και ανεπίδεκτου είσπραξης οφειλών προς το Δημόσιο, με στόχο τη θέσπιση διαφανούς, ολοκληρωμένης και ρεαλιστικής διαδικασίας, σε διακομματική βάση
- Πάταξη της φοροδιαφυγής, με αυστηρά μέτρα που δεν πλήττουν τους συνεπείς φορολογούμενους
- Άμεση εφαρμογή (από 2019) «online σύνδεσης», βιβλίων – εσόδων-εξόδων, με ελεγκτικά κέντρα και Δ.Ο.Υ. ΑΑΔΕ
- Καθολική εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης (από 2020) με αποδοτικό τρόπο, βασιζόμενη στην εξασφαλισμένη αποθηκευτική και υπολογιστική ισχύ της ΑΑΔΕ, ως ισχυρό όπλο κατά της φοροδιαφυγής, αλλά και ως εργαλείο μείωσης του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων και εξασφάλισης περιβαλλοντολογικής ωφέλειας

ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η επιχειρηματική κοινότητα, θεωρεί ευπρόσδεκτες τις πρωτοβουλίες της ΑΑΔΕ, θεωρεί ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση και όπως πάντα, δηλώνει αλληλέγγυα και πρόθυμη για συνεπικουρική και δημιουργική συνεργασία με τη φορολογική διοίκηση, με τελικό στόχο τη δομική και λειτουργική βελτίωση του φορολογικού συστήματος.

(4) Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΦΙΛΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Επισημάνσεις Προέδρου Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου κ. Σίμου Αναστασόπουλου

1. Απαραίτητη η εκλογίκευση των φορολογικών συντελεστών με διεύρυνση της φορολογικής βάσης και περιορισμό της παραοικονομίας, παράλληλα με τον περιορισμό των μη παραγωγικών δαπανών του δημοσίου τομέα
2. Η συνεχιζόμενη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών των φορολογουμένων και η ανάπτυξη του 2018, που περιορίστηκε στο 1,9% δημιουργεί επιφυλάξεις για τη φετινή ανάπτυξη, όπου δεν αναμένονται και εξαιρετικές επιδόσεις στις τουριστικές εισπράξεις
3. Η μικρή αύξηση της κατανάλωσης λόγω των αυξημένων παροχών και της αύξησης του κατώτατου μισθού δε δημιουργεί σταθερή προοπτική ανάπτυξης και σίγουρα δεν δικαιολογεί τις αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και προσέλκυση επενδύσεων
4. Η ανάκτηση της εμπιστοσύνης και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας είναι οι αναγκαίες συνθήκες για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θα δημιουργήσει νέο πλούτο και θέσεις εργασίας για τη χώρα

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα που ξεχώρισαν

- Στο διεθνές σύγχρονο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές, λαμβάνουν σοβαρά υπόψη, τη σταθερότητα, την απλότητα και την ουδετερότητα του φορολογικού καθεστώτος
- Το εκρηκτικό «κοκτέιλ» φόρων και εισφορών, που φθάνει στο 70% του εισοδήματος, έχει αρνητική επίδραση, όχι μόνο στο επιχειρείν και την κατανάλωση, αλλά και στα προσδοκώμενα δημόσια έσοδα
- Απαραίτητη η άμεση εκλογίκευση των φορολογικών συντελεστών, για την αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας μας στη μεταμνημονιακή περίοδο, με δεδομένο ότι η υπερφορολόγηση αποδεδειγμένα έχει οδηγήσει μέχρι τώρα σε αδιέξοδα
- Κυκλικού χαρακτήρα μέτρα στο όνομα αξιοπιστίας δημοσιονομικής διαχείρισης, με επίκεντρο την υπέρ-απόδοση πρωτόγεννων πλεονασμάτων, επιβαρύνουν βασικές συνιστώσες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του ΑΕΠ, δεσμεύοντας αδικαιολόγητα πόρους στην πραγματική οικονομία
- Ο βαθμός προσαρμογής του φορολογικού μας συστήματος στις προκλήσεις της ψηφιακής εξέλιξης, δεν είναι ικανοποιητικός, αφήνοντας σημαντικό ψηφιακό χάσμα που πρέπει να μειωθεί, με αλλαγή σκέψης και λειτουργίας στη δημόσια διοίκηση

(5) ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΡΙΖΟΝΤΑ – ΑΡΧΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η ραγδαία διόγκωση του ψηφιακού αποτυπώματος της παγκόσμιας οικονομίας, δημιούργησε δυνατότητες σε μεγάλους πολυεθνικούς ομίλους, να φορολογούνται σε χώρες χαμηλού ή μηδενικού συντελεστή όπου εγκαθιστούν τις ψηφιακές τους πλατφόρμες αποφεύγοντας τη φορολόγηση στις χώρες, όπου συναλλάσσονται με χρήστες (προϊόντα-υπηρεσίες) και παράγουν κέρδος ή δημιουργούν επιχειρηματική υπεραξία.

Με δεδομένο ακόμη, ότι οι κώδικες φορολογίας των χωρών της Ε.Ε. έχουν ξεπεραστεί από τις εξελίξεις αυτές, αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τις διαμαρτυρίες των κρατών μελών για την απώλεια φόρων, ενισχύθηκε η ανάγκη να υπάρξει κεντρική ευρωπαϊκή αλλά και εθνική

άμυνα, απέναντι στη διάβρωση της φορολογικής βάσης από τις συγκεκριμένες διεθνείς απειλές, χωρίς να αγνοούνται προϋποθέσεις ανταγωνιστικής στάσης.

Στη βάση αυτή και παρά το γεγονός ότι η φορολογία παρέμεινε εκτός των ρυθμίσεων των συνθηκών της Ρώμης και μετέπειτα της Λισσαβόνας, η εφαρμογή αρχών της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελευθερίας εταιρικών συνδυασμών και επενδυτικών σχεδιασμών, όντως αφήνει περιθώρια για ρυθμίσεις φορολογικού χαρακτήρα, με οδηγίες ή κανονισμούς, αλλά και παρεμβάσεις του ευρωπαϊκού δικαστηρίου, με απαντήσεις του αρμόδιου εισαγγελέα σε προδικαστικά ερωτήματα, ή και έκδοση δικαστικών αποφάσεων.

Επισημάνσεις και Συμπεράσματα

- Θετικό βήμα η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ρυθμίσει τους όρους προσδιορισμού της φορολογικής βάσης, ώστε να εφαρμόζονται ενιαίοι κανόνες σε όλη την Ένωση, με τη σχεδιαζόμενη εφαρμογή της Κοινής Ενοποιημένης Εταιρικής Φορολογικής Βάσης (CCCTB)
- Θετικό βήμα και ο θεσμός της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ φορολογικών αρχών (ΑΕΟΙ), ως εργαλείο φορολογικής διαφάνειας στις ενδο-ομιλικές συναλλαγές και πρόσθετο μέτρο προστασίας της φορολογικής βάσης, σε συνδυασμό και με τους σχετικούς κανόνες του ΟΟΣΑ (BEPS Action7)
- Ο σχεδιαζόμενος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενιαίος «ψηφιακός φόρος» για τη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας, παρόλο που αποτελεί αμφιλεγόμενο ζήτημα στην Ε.Ε., φαίνεται να βρίσκει σύμφωνα πολλά κράτη μέλη της ΕΕ
- Η προσαρμογή των εκάστοτε κοινοτικών οδηγιών στο ελληνικό νομικό πλαίσιο, είναι απαραίτητο να γίνεται με ταχύτητα, συνέπεια και απόλυτη συμβατότητα, χωρίς περιθώρια παρεκκλίσεων για τη δημιουργία ερμηνευτικών αδυναμιών στην εφαρμογή τους

(6) ΥΠΕΡΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΜΥΝΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

Η παραοικονομία και οι συνιστώσες της

Η παραοικονομία στη χώρα μας βρίσκεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ε.Ε και όχι μόνο, μάλιστα με αυξανόμενη τάση από την αρχή της οικονομικής κρίσης, σύμφωνα με υπεύθυνες μελέτες ειδικών (π.χ. ΕΥ).

Ως βασικό οικονομικό κίνητρο/αίτιο των έκνομων συμπεριφορών της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου, αναγνωρίζεται το ύψος των φορολογικών συντελεστών, στον βαθμό που το δυσβάστακτο φορολογικό και ασφαλιστικό βάρος ξεπερνά τα όρια αντοχής όλου του φάσματος των φορολογουμένων, δίνοντας αφορμή στην «άμυνα» και τη «διαμαρτυρία» των φορολογουμένων.

Δεν είναι τυχαίο, ότι το 92% των 8,9 εκατομμυρίων φορολογουμένων (φυσικά πρόσωπα, αυτοαπασχολούμενοι, ελευθεροεπαγγελματίες), δήλωσαν εισοδήματα κάτω των 20.000 ΕΥΡΩ για το έτος 2017, το συνολικό ύψος των οποίων ήταν το 66% του συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος (73,61 Δις ΕΥΡΩ, έναντι 76,01 στο 2015).

Παρά τη βελτίωση των εισπρακτικών μέτρων από την ΑΑΔΕ, πάνω από 4 εκατομμύρια φορολογουμένων έχουν οφειλές στην εφορία, μεγάλο ποσοστό από τις οποίες μάλιστα, είναι υπό αναγκαστικά μέτρα.

Το πολλαπλό μήνυμα που αναδείχθηκε:

- Η απομάκρυνση των φορολογικών πολιτικών από τις βασικές αρχές της φορολογίας, δημιουργεί στρεβλώσεις στην οικονομία και την κοινωνία, ενθαρρύνοντας τη φορολογική διαμαρτυρία και άμυνα φορολογουμένων, με τις γνωστές έκνομες συμπεριφορές

- Κάθε αύξηση στη φορολογία πρέπει να αντιπροσωπεύει την οριακή αύξηση/αναβάθμιση των δημοσίων υπηρεσιών, αγαθών και πρόνοιας, σε εφαρμογή της αρχής της ανταποδοτικότητας και να μην αποτελεί μόνιμο εργαλείο εισπρακτικής σκοπιμότητας
- Οποιαδήποτε πολιτική απόφαση για αλλαγές στη φορολογία, κυκλικού είτε μεταρρυθμιστικού χαρακτήρα, πρέπει να εξετάζεται με προσοχή, απέναντι σε υπάρχουσες εναλλακτικές επιλογές, που μπορούν να παράγουν ίδιες ή μεγαλύτερες ωφέλειες, με τη μικρότερη θυσία φορολογουμένων και κοινωνίας
- Υπάρχουν βάσιμες ανησυχίες κατά πόσον το συντηρούμενο μίγμα δημοσιονομικής πολιτικής, μπορεί να είναι διαχειρίσιμο πέραν του 2020.
- Η αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας στη λειτουργία της διοίκησης, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο, για την πρόληψη και τον άμεσο εντοπισμό των ύποπτων συναλλαγών, που δρουν βλαπτικά στον υγιή ανταγωνισμό των συνεπών επιχειρήσεων.
- Η εκάστοτε φορολογική πολιτική πρέπει να είναι δίκαιη, αποτελεσματική και αγώγιμη για την ανάπτυξη και οικονομική μεγέθυνση, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις των καιρών.

(7) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ (e-billing)

Το ιστορικό

- Το βασικό νομικό πλαίσιο για προαιρετική εφαρμογή, προϋπήρχε στον παλιό ΚΦΣ ενώ προβλέφθηκε και στο νέο ΚΦΔ, ωστόσο όπως επισημάνθηκε δεν έχει παρατηρηθεί μέχρι σήμερα ικανοποιητική προθυμία για την εφαρμογή του, από τη πλευρά της επιχειρηματικής κοινότητας.
- Ενόψει όμως της υποχρεωτικής γενικευμένης εφαρμογής από το έτος 2020, η επιχειρηματική κοινότητα βλέπει πλέον με θετικό «μάτι» τον εκσυγχρονισμένο θεσμό του **e-billing**, διατηρώντας ωστόσο και σημαντικά ερωτήματα, αναφορικά με τον τρόπο εφαρμογής και την αποτελεσματικότητα του νέου θεσμού.

Τα προηγούμενα Πορτογαλίας και Ιταλίας

Οι εισηγήσεις που έγιναν για το «προηγούμενο εφαρμογής» στην Πορτογαλία και την Ιταλία, έδωσαν την ευκαιρία να αναφερθούν χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με τις προϋποθέσεις για την ανεμπόδιστη και εγγυημένη αποτελεσματικότητα του μέτρου.

Ειδικότερα, η εμπειριστατωμένη παρουσίαση για το προηγούμενο της Ιταλίας, που είναι περίπου ταυτόσημο με το δικό μας μοντέλο (**σε επίπεδο παρέμβασης της ψηφιακής πλατφόρμας της ΑΑΔΕ για την έγκριση ενιαίου μορφότυπου τιμολογίου – validation control**), διαμόρφωσε σαφή εικόνα των προϋποθέσεων επιτυχίας του εγχειρήματος, που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμες στο σχεδιασμό της ΑΑΔΕ:

- Επάρκεια και σαφήνεια νομικού πλαισίου, με οδηγίες συμπεριφοράς από την ΑΑΔΕ
- Αποθηκευτική και λειτουργική επάρκεια ψηφιακής πλατφόρμας της ΑΑΔΕ
- Συμβατότητα ψηφιακής και τεχνικής υποδομής, από πλευράς επιχειρήσεων
- Νοοτροπία και οδηγίες φορολογικών ελέγχων
- Συμβατότητα από πλευράς λογιστικών προτύπων
- Σημείο εκκίνησης νοοτροπίας «e – attitude», σε όλα τα στρώματα οικονομούντων προσώπων
- Θεσμοθέτηση ενδεχομένων κινήτρων από το ΥΠΟΙΟ, παράλληλα με την υποχρεωτική εφαρμογή
- Επάρκεια και αξιοπιστία παρόχων, στον βαθμό που η μεσολάβησή τους είναι απαραίτητη

- Ρεαλισμός στους χρονικούς περιορισμούς έναρξης (**start up**) του μέτρου
- Ενδεχόμενοι περιορισμοί χρονικών συσχετισμών (στην αλληλουχία: φορολογικό γεγονός -έλεγχος ΑΑΔΕ – έγκριση / απόρριψη, επιβεβαίωση λήπτη)
- Αντίκτυπος της λειτουργίας του θεσμού, στην πραγματοποίηση και την ιδιομορφία των συναλλαγών (ενιαίο μορφότυπο τιμολογίου, όροι πληρωμής, τιμές τιμολόγησης, εκπτώσεις κλπ)
- Διαχείριση «απορρίψεων» από πλευράς ΑΑΔΕ

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Ο σκοπός, οι προκλήσεις και οι υιοθετούμενες λύσεις στις δυσκολίες εφαρμογής, είναι θέματα που ήδη απασχολούν τις υγιείς φορολογούμενες οντότητες στη φάση υποδοχής του θεσμού και στο βαθμό ευελιξίας που διαθέτουν.

Κύριο μέλημα όλων, είναι η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων, με ελαχιστοποίηση του παραγόμενου διαχειριστικού κόστους και η μεγιστοποίηση της γραφειοκρατικής και περιβαλλοντολογικής ωφέλειας, που συνεπάγεται ο θεσμός.

ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

- Άλμα και όχι βήμα, στη μάχη κατά της φοροδιαφυγής και της φορολογικής απάτης
- Εξασφάλιση υλικοτεχνικής υποδομής και ειδικευμένου προσωπικού για τόσο σοβαρό εγχείρημα
- Στόχος η απλοποίηση και βελτίωση αποτελεσματικότητας στην είσπραξη των απαιτήσεων
- Εξυπηρέτηση φορολογικών ελέγχων, από την online σύνδεση με τα λογιστικά βιβλία
- Ιδιαίτερως η μείωση του φορολογικού κενού στον ΦΠΑ (**Η Ιταλία στοχεύει στο 50% !**)

(8) Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΥΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η διαδραστική συζήτηση μεταξύ επίλεκτων συνομιλητών, από αξιόπιστες διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις (ΣΕΒ, Πανεπιστημιακή Κοινότητα, Πολιτική Οικογένεια, Ερευνητική Δράση), με αναγνωρισμένη επιστημονική αντίληψη και εμπειρία από την πραγματική οικονομία, ανέδειξε για μία ακόμη φορά τον σημαντικό ρόλο της φορολογίας, στην άσκηση οικονομικής πολιτικής.

Εστίασε στη βαρύτητα του υψηλού μίγματος προσεπιβάρυνσης των εισοδημάτων με φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, μάλιστα με «πόνο» λιτότητας, επισημαίνοντας ότι ενδεχόμενη απομάκρυνση των φορολογικών πολιτικών από τις βασικές αρχές της φορολογίας, δημιουργεί πολλαπλές στρεβλώσεις και έκνομες συμπεριφορές στην οικονομική πραγματικότητα.

Τονίστηκε με ιδιαίτερη έμφαση, πόσο αναγκαία αξιολογείται η ευφυής φορολογική πολιτική, απέναντι στα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα, για τη μετάβαση της χώρας σε μία αναπτυξιακά, ανταγωνιστικά και κοινωνικά ισορροπημένη, μεταμνημονιακή οικονομία.

Σημαντικές παρατηρήσεις για την προσοχή των αρμοδίων:

- Οι σύγχρονες τάσεις αυστηροποίησης των εισπρακτικών μέτρων σε συνδυασμό με δεσμεύσεις και ποινικές διαδικασίες, πρέπει να γίνονται πάντα με τον απαιτούμενο σεβασμό στην αρχή της βεβαιότητας του φόρου
- Το ακολουθούμενο σφάλμα στο δημοσιονομικό μίγμα, με επίκεντρο την υπερφορολόγηση (πρωταθλήτρια η χώρα μας στον ΟΟΣΑ), παράγει αρνητικές συνέπειες στην οικονομία και το αναπτυξιακό της αποτύπωμα, στην επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία
- Για τη δημοσιονομική εξυγίανση, χρειαζόμαστε, στοχευμένες βελτιώσεις με ουδέτερο και αντικειμενικό τρόπο, χωρίς πρόθεση ισχυρού κρατικού παρεμβατισμού με μοχλό την οριζόντια φορολογία και με ασαφή διάκριση δημοσιονομικών και μεταρρυθμιστικών σκοπιμοτήτων
- Η υπερφορολόγηση μπορεί τελικά να οδηγήσει σε μείωση των φορολογικών εσόδων (καμπύλη Laffer), ενώ αποδεδειγμένα ενθαρρύνει τη φορολογική διαμαρτυρία και άμυνα εκ μέρους των φορολογουμένων, συμπεριφορές που πυροδοτούν τις συνιστώσες της παραοικονομίας (φοροδιαφυγή- φοροαποφυγή- φορολογική απάτη)
- Χρειαζόμαστε η οικονομία μας να λειτουργεί στο επίπεδο των βεβαιωμένων δυνατοτήτων της και με προϋποθέσεις, που θα εξασφαλίζουν ένα εύλογο, υγιές, επιθυμητό και προπάντων διαρκές περίσσειμα, φιλο-επενδυτικής δημοσιονομικής διαχείρισης, αντί της ατελέσφορης διατήρησης πλασματικού υπέρ πλεονάσματος, (μέχρι το 2060) και σε περίοδο μάλιστα συσσωρευμένης φορολογικής κόπωσης
- Ενόψει της υπάρχουσας από-επένδυσης, απαιτείται σημαντικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, μεγαλύτερος σε σχέση με τις τρέχουσες αποσβέσεις, ώστε να εξασφαλιστεί η ενίσχυση του απαραίτητου παραγωγικού δυναμικού, για βελτίωση του οικονομικού κλίματος την επόμενη ημέρα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας
- Ανάγκη θεσμοθέτησης κινήτρων με ισχυρά φορολογικά ωφελήματα στο πεδίο φορολογικής απαλλαγής, επιτάχυνσης φορολογικών αποσβέσεων, αλλά και επέκτασης του χρόνου συμψηφισμού των ζημιών, για δέκα οικονομικά έτη.